

NVAO • NEDERLAND

**HBO-MASTER HEALTHY AGEING
PROFESSIONAL**
Fontys Hogescholen

ADVIESRAPPORT

7 MAART 2019

NVAO • NEDERLAND

HBO-MASTER AGEING PROFESSIONAL

Fontys Hogescholen

BEPERKT TOETS NIEUWE OPLEIDING ADVIESRAPPORT

7 MAART 2019

Inhoud

1	Samenvattend advies.....	4
2	Introductie	6
2.1	Werkwijze panel.....	6
2.2	Panel rapport	7
3	Beschrijving van de instelling.....	8
3.1	Algemene gegevens.....	8
3.2	Profiel instelling	8
3.3	Profiel Opleiding	8
4	Beoordeling per standaard	10
4.1	Standaard 1: Beoogde leerresultaten	10
4.2	Standaard 2: Onderwijsleeromgeving.....	12
4.3	Standaard 3: Toetsing	17
4.4	Graad en CROHO- onderdeel.....	Fout! Bladwijzer niet gedefinieerd.
4.5	Algemene conclusie over de kwaliteit van de opleiding	Fout! Bladwijzer niet gedefinieerd.
4.6	Voorwaarden en aanbevelingen.....	Fout! Bladwijzer niet gedefinieerd.
5	Overzicht oordelen.....	20
	Bijlage 1: Samenstelling panel.....	22
	Bijlage 2: Programma locatiebezoek.....	22
	Bijlage 3: Overzicht van bestudeerde documenten.....	23
	Bijlage 4: Lijst met afkortingen.....	24

1 Samenvattend advies

De Nederlands-Vlaamse Accreditatieorganisatie (NVAO) ontving op 17 juli 2018 een aanvraag voor een Toets Nieuwe Opleiding (TNO) voor de opleiding hbo-master Healthy Ageing Professional van Fontys Hogescholen. De NVAO heeft daarop een panel van experts gevraagd om alle aangeleverde informatie te bestuderen, het programma met de afgevaardigden van de instelling en opleiding tijdens een locatiebezoek te bespreken en een concluderend oordeel uit te spreken over de kwaliteit van de nieuwe opleiding.

Onderstaande overwegingen hebben een belangrijke rol gespeeld in de uiteindelijke beoordeling van het programma door het panel.

Standaard 1: Beoogde leerresultaten

De Master Healthy Ageing Professional (MHAP) is een beroepsgerichte opleiding van Fontys Hogescholen (Fontys). De opleiding kent een studielast van 60 EC en zal zowel voltijd als deeltijd worden aangeboden in Eindhoven. De MHAP stelt twee maatschappelijke uitgangspunten centraal: de transitie van zorg en ziekte naar gedrag en gezondheid en de vergrijzing van onze samenleving. De toenemende vraag aan zorg en duurder wordende behandelingen resulteren in een overbelast zorgstelsel en een stijging van ziektekosten. Om een positieve gezondheidsopvatting in de samenleving te bevorderen en daarbij de gezondheidszorg betaalbaar te houden beoogt Fontys studenten op te leiden tot *change agent*. De Healthy Ageing Professional (HA-Professional) wil het huidige zorgstelsel transformeren van een beleid dat zich richt op het oplossen van gezondheidsproblemen en behandelen van ziekten, naar een beleid gericht op het stimuleren van *gezondheid, welzijn en participatie*.

In de MHAP zijn zes competenties gedefinieerd die de beoogde eindkwalificaties van de opleiding vormen. Hierin legt de opleiding de nadruk op de competenties *praktijkgericht onderzoek* en *kritische kennisopvatting en paradigma's*. Het competentieprofiel sluit volgens het panel logisch aan op de actuele ontwikkelingen binnen het vakgebied, de beoogde eindkwalificaties van de MHAP en de behoeften van het werkveld. De eindkwalificaties zijn goed geformuleerd en passen bij het niveau en de oriëntatie van een professionele hbo-masteropleiding. Het panel oordeelt op basis van de beoogde leerresultaten dat deze standaard *voldoet*.

Standaard 2: Onderwijsleeromgeving

Het programma van zowel de voltijd- als de deeltijdopleiding bestaat uit vier modules van 15 EC per module. De beoogde eindkwalificaties van de MHAP zijn volgens het panel adequaat vertaald naar de leerdoelen van het programma. Het curriculum kent een goede samenhang met een sterke opbouw van de vier modules. Volgens het panel voorziet het curriculum in een mooi pallet aan praktijkgerichte, performancegerichte en kennisgerichte componenten binnen de vier modules waarin de leeruitkomsten zijn verweven. De student verricht relevant praktijkgericht onderzoek vanuit de actuele beroepspraktijk en richt zich daarbij op de kennisgebieden rondom veroudering en vergrijzing.

Het programma van de MHAP is ingericht op een diverse instroom ten behoeve van de kruisbestuiving binnen de Community of Learners (CoL) waarin studenten hun kennis en ervaring met elkaar delen over de eigen projecten; hun onderzoeksmethoden; en het eigen werkveld. Bij het uitblijven van een diverse instroom, zal de opleiding alternatieve strategieën toepassen door professionals uit het werkveld en lectoren in te zetten. In dat geval wordt de Community of Learners vooral een Community of Practice. Voor de deeltijdstudenten die in de regel minder flexibel zijn, ziet het panel nog wel een uitdaging voor een effectieve uitvoering van de CoL. Het panel adviseert de opleiding om goed na te denken over de inrichting van de CoL voor deze studentengroep.

Het panel is te spreken over de inbedding van het onderwijsconcept HILL en apprecieert daarin de opbouw van het programma waarbij de student in toenemende mate de eigen regie pakt op zijn leerproces. Ook de intakeprocedure is volgens het panel goed ingericht. Het panel adviseert wel om het werkveld bij de intake te betrekken, om de student nog meer raakvlakken en draagvlak te bieden. Het ondersteunende digitale portfolio is volgens het panel een mooi vormgegeven instrument waarin de

student zijn ontwikkelingen bijhoudt en wat door zowel de docent als de student kan worden gemonitord. Het panel is zeer positief over het enthousiaste en wetenschappelijk onderlegde docententeam en de ondersteunende stafmedewerkers, maar doet hierbij een voorzichtige aanbeveling om de aankomende jaren ook docenten te betrekken die verandering in domeinoverstijgende vakgebieden kunnen bewerkstelligen. Het panel concludeert dat de onderwijsleeromgeving *voldoet*.

Standaard 3: Toetsing

Het toetsbeleid van de MHAP is ontleend aan het Toetsbeleid van Fontys Sporthogeschool. Het panel meent dat het beleid rondom toetsing helder en formeel goed is geregeld. De geformuleerde beroepsproducten, performance assessments en kennistoetsen en de mix van toetsvormen bieden volgens het panel een mooie invulling van toetsing. Het panel is tevens positief over de beoogde beoordeling middels het vierogenprincipe en de kalibreersessies onder docenten, lectoren en de MHAP-teams van de Hanzehogeschool en De Haagse Hogeschool.

Het panel heeft tijdens het bezoek aan de MHAP de opzet van de vier modules bestudeerd, waarin per module de leerdoelen en toetsvormen staan beschreven. De opleiding had op het moment van het bezoek echter nog niet alle toetsformulieren uitgewerkt. Het ontbreken van deze formulieren heeft als resultaat dat het panel de inhoudelijke kwaliteit van de toetsen en het beoogde masterniveau niet kan beoordelen. Bovendien is het voor aspirant studenten momenteel niet helder welke eisen de opleiding aan de toetsing stelt en waarop de student wordt beoordeeld.

Om voldoende zicht te kunnen krijgen over de beoordeling van de af te nemen toetsen, stelt het panel een voorwaarde voor het verkrijgen van een positief paneladvies. Om aan de voorwaarde tegemoet te komen dient de opleiding uiterlijk 1 juni 2019 de toetsformulieren van alle producten, performance assessments en kennistoetsen én de volledig uitgewerkte rubrics aan te leveren. De toetsformulieren dienen gemandateerd te zijn door de Examencommissie en voorzien van eventuele opmerkingen van de commissie. Als context voor de toetsformulieren wenst het panel tevens de uitgewerkte modules in te zien in definitieve vorm. Gezien de huidige uitwerking van het programma en de toetsing heeft het panel vertrouwen dat de opleiding tegemoet kan komen aan de gestelde voorwaarde. Door het ontbreken van een deel van de toetsformulieren en uitgewerkte rubrics beoordeelt het panel dat deze standaard *ten dele voldoet*.

Het panel komt tot een eindoordeel positief onder voorwaarden ten aanzien van de kwaliteit van de nieuwe opleiding hbo-master Healthy Ageing Professional van Fontys Hogescholen en adviseert de NVAO om overeenkomstig te besluiten.

Den Haag, 7 maart 2019

Namens het panel ter beoordeling van de beperkte Toets nieuwe opleiding
hbo-master Healthy Ageing Professional van Fontys Hogescholen,

Prof. dr. Lieven Danneels
(voorzitter)

Yvet Blom
(secretaris)

2 Introductie

2.1 Werkwijze panel

De Nederlands-Vlaamse Accreditatieorganisatie (NVAO) ontving op 17 juli 2018 een aanvraag voor een Toets Nieuwe Opleiding (TNO) voor de opleiding hbo-master Healthy Ageing Professional van Fontys Hogescholen. Het succesvol doorlopen van een TNO-procedure is een voorwaarde om als opleiding door de NVAO te worden erkend. Met het keurmerk van de NVAO mogen opleidingen de bij de opleiding behorende wettelijk beschermde getuigschriften of diploma's afgeven.

De procedure voor een nieuwe opleiding is iets anders dan de procedure die wordt gevolgd voor opleidingen die al zijn geaccrediteerd. Een TNO is in feite een planbeoordeling. Na de erkenning van de nieuwe opleiding zal de opleiding vallen onder de reguliere accreditatieprocedure.

Om de nieuwe opleiding te beoordelen, heeft de NVAO een panel van experts vastgesteld met de volgende samenstelling:

- Voorzitter: Prof. dr. Lieven Danneels (voorzitter), hoogleraar Revalidatiewetenschappen en Kinesitherapie, vice decaan onderwijs en onderwijsdirecteur, Faculteit Geneeskunde en Gezondheidswetenschappen, Universiteit Gent;
- Leden:
  - Dr. Freek De Meere, hoofd van de onderzoeksgroep Sociale vitaliteit en veiligheid aan het Verwey-Jonker Instituut;
  - Drs. Willemijn Baken, directeur Kenniscentrum Sport. Opgeleid als danser, bewegingswetenschapper en pedagoog;
  - Karen Kotten-Lips MSc., hoofddocent aan de opleiding Voeding en Diëtetiek (verantwoordelijk voor toetsing en didactiek) aan de Hogeschool van Arnhem en Nijmegen;
- Student-lid: Ilse Wissink BSc, studente Master Geneeskunde, Universiteit van Amsterdam.

Het panel werd bijgestaan door Anke Schols, beleidsmedewerker NVAO, als procescoördinator en door Yvet Blom als secretaris.

Bij de toetsing heeft het panel het Beoordelingskader voor de beperkte Toets nieuwe opleiding van de NVAO (Stcrt. 2016, nr 69458) in acht genomen vanwege Fontys' instellingsaccreditatie.

Het panel heeft zich aan de hand van de door de opleiding verstrekte documenten op de beoordeling voorbereid. Op de avond van 4 december 2018 is het panel bij elkaar geweest. Tijdens deze bijeenkomst zijn de eerste bevindingen van het panel besproken en nadere vragen geformuleerd voor het locatiebezoek.

Op 5 december 2018 heeft het panel een locatiebezoek afgelegd. Tijdens dit bezoek is het panel in verschillende gespreksrondes van nadere informatie voorzien en zijn de vraagpunten aan de orde gesteld en in discussie gebracht. Het programma van het locatiebezoek is toegevoegd in bijlage 2. Na afloop van de gesprekken heeft het panel het geheel van bevindingen en overwegingen onderling besproken en vertaald naar voorlopige conclusies. Aan het eind van het bezoek heeft de panelvoorzitter die conclusies mondeling teruggekoppeld naar de opleiding. Op basis van de bevindingen, overwegingen en conclusies heeft de secretaris een conceptadvies opgesteld dat aan de panelleden is voorgelegd. Vervolgens heeft het panel dit concept van commentaar voorzien, waarna het conceptrapport is vastgesteld door de voorzitter. Het adviesrapport is op 30 januari 2019 aan de opleiding voorgelegd ter controle op feitelijke onjuistheden. De opleiding heeft op 13 februari 2019 gereageerd op het adviesrapport. In deze reactie heeft Fontys aangegeven dat er verschil zat tussen de moduleomschrijvingen die vlak voor de visitatie zijn aangeleverd en de modulebeschrijvingen die in de zelf-evaluatie beschreven stonden. Het panel heeft deze verschillen bestudeerd en geconcludeerd dat er terminologie is gewijzigd en de module opzet. Inhoudelijk waren er geen wijzigingen. Het panel heeft een groot aantal suggesties van de opleiding overgenomen, waarna het definitieve rapport is vastgesteld door de voorzitter. Het panel heeft dit advies in volledige onafhankelijkheid opgesteld en op 7 maart 2019 aan de NVAO aangeboden.

2.2 Panel rapport

Het eerste hoofdstuk van dit rapport is het samenvattend advies en het huidige hoofdstuk is de introductie.

Het derde hoofdstuk geeft een omschrijving van het programma waaronder de positionering van de opleiding binnen de instelling en binnen het hoger onderwijsbestel in Nederland.

Het panel geeft zijn bevindingen, overwegingen en conclusies weer in hoofdstuk 4 aan de hand van de onderwerpen en standaarden uit het relevante kader.

De bevindingen zijn de objectieve feiten zoals waargenomen door het panel in de aangeleverde documentatie en gedurende het locatiebezoek. De overwegingen bevatten de oordelen, meningen en zienswijzen van het panel en de mate waarop deze effect hebben op het uiteindelijke oordeel van het panel op de standaard. Op basis van de overwegingen wordt ook een algemeen eindoordeel uitgesproken.

Tot slot wordt in een tabel schematisch weergegeven wat de oordelen zijn per standaard.

3 Beschrijving van de instelling

3.1 Algemene gegevens

Instelling:	Fontys Hogescholen
Opleiding:	hbo-master Healthy Ageing Professional
Varianten:	deeltijd, voltijd
Graad:	Master of Science
Afstudeerrichtingen:	n.v.t.
Locaties:	Eindhoven
Studieomvang (EC):	60
CROHO-onderdeel:	Gezondheidszorg

Voorstel voor indeling in een visitatiegroep: *nader te bepalen*

De te hanteren toevoeging aan de graad: Master of Science.

3.2 Profiel instelling

Fontys Hogescholen (hierna: Fontys) is een van de grootste hoger onderwijsinstellingen van Nederland en biedt onderwijs in bijna alle sectoren. Fontys heeft 27 instituten gevestigd in Noord-Brabant, Limburg en Utrecht. Met elkaar verzorgen de instituten ruim 80 bacheloropleidingen, 28 mastervarianten en 13 Associate degrees in voltijd, deeltijd, duaal en in-service aan ongeveer 36.000 studenten. Hiernaast geeft Fontys cursussen en trainingen in Zuid en Midden Nederland. De 45 lectoraten van de hogeschool dragen bij aan kennisontwikkeling en kennisverspreiding door wetenschappelijk praktijkgericht onderzoek, kennisinnovatie en zakelijke dienstverlening. In totaal telt Fontys 3.900 personeelsleden.

Fontys profileert zich als een 'learning community'. Een plek waar studenten en medewerkers groeien in kennis, competenties en ervaring, door onderwijs en onderzoek aan te laten sluiten bij actuele en toekomstige vragen en behoeften van de student, het werkveld en de (regionale) samenleving. Het motto van Fontys is 'Groeit door aandacht en uitdaging'. Studenten ontdekken hun eigen talenten en worden opgeleid tot startbekwame professionals die zich blijvend ontwikkelen, maatschappelijk verantwoordelijkheid nemen en bijdragen aan innovaties in hun werkveld op thema's ten behoeve van innovatie van de regio. Fontys heeft structurele samenwerkingsverbanden en relaties met het werkveld en binnen- en buitenlandse hogescholen of universiteiten.

3.3 Profiel Opleiding

De Master Healthy Ageing Professional (MHAP) kent een studielast van 60 EC en zal zowel voltijd als deeltijd worden aangeboden. De opleiding adresseert twee grote maatschappelijke thema's binnen het zorg- en welzijnsdomein: *veroudering en vergrijzing*. Door de stijging van de levensduur en de vergrijzing van de samenleving neemt de vraag aan zorg toe, terwijl het steeds duurder wordt om mensen te verzorgen en behandelen. Om een positieve gezondheidsopvatting in de samenleving te bevorderen en daarmee de gezondheidszorg beter betaalbaar te houden beoogt Fontys studenten op te leiden tot *change agent*. De change agent is een professional die het huidige zorgstelsel wil transformeren naar een beleid gericht op het stimuleren van *gezondheid, welzijn en participatie*.

Door de masteropleiding in voltijd en deeltijd aan te bieden, richt de opleiding zich op zowel pas-afgestudeerde als ervaren professionals met een afgeronde bacheloropleiding in de gezondheidszorg, welzijn en/of sport. Studenten werken tijdens de opleiding samen met organisaties en bedrijven uit andere sectoren om slimme en creatieve processen, producten en diensten te ontwikkelen, waarvoor hij ondersteunend praktijkgericht onderzoek uitvoert. Na afstuderen is de Healthy Ageing Professional (HA-Professional) toegerust om vanuit zijn veerkracht en innovatief vermogen binnen gezondheidsgerelateerde thema's het niveau van de eigen professie en organisatie te overstijgen, te

veranderen en te plaatsen in de complexe structuren en verbanden van een snel veranderende samenleving.

De MHAP en het bijbehorende competentieprofiel is ontwikkeld door de Hanzehogeschool Groningen, waar het sinds 2016 als voltijd- en deeltijdopleiding wordt aangeboden. In navolging van de MHAP aan de Hanzehogeschool Groningen, heeft Fontys tegelijk met De Haagse Hogeschool een aanvraag Toets Nieuwe Opleiding gedaan waarmee de drie instellingen de MHAP een landelijke dekking willen bieden. Het competentieprofiel van de Hanzehogeschool geldt hierbij als uitgangspunt. De MHAP aan Fontys onderscheidt zich van de twee andere hogescholen door in het programma de nadruk te leggen op veroudering en vergrijzing. De docenten van de drie instellingen beogen hun kennis over de opleiding uit te wisselen binnen een landelijk overleg. Daarnaast kunnen docenten en studenten hun kennis en vaardigheden uitwisselen binnen de regionale, nationale en internationale netwerken waarin Fontys en de MHAP zijn ingebed.

De MHAP valt onder *Fontys Sporthogeschool (FSH)* en is gevestigd in Eindhoven. Binnen de MHAP werkt FSH nauw samen met *Fontys Hogeschool Sociale Studies*. De instituten *Fontys Paramedische Hogeschool*, *Fontys Hogeschool Pedagogiek*, *Fontys Hogeschool Mens en Gezondheid*, en *Fontys Hogeschool HRM en Psychologie*, zijn eveneens aan de MHAP verbonden.

De MHAP heeft een Raad van Advies (RvA) opgericht om de opleiding te adviseren over de aansluiting op huidige en toekomstige ontwikkelingen in de beroepspraktijk. De RvA bestaat uit regionale organisaties en bedrijven binnen het zorg en welzijnsdomein en de lectoraten van de zes betrokken Fontys instituten Mens en Maatschappij. De opleiding streeft er op de lange termijn naar om de RvA door te laten groeien tot een platform voor kennisuitwisseling.

De beoogde startdatum van de opleiding is september 2019, met een instroom van 28 voltijd- en 28 deeltijdstudenten.

4 Beoordeling per standaard

In dit hoofdstuk wordt de evaluatie door het panel van de standaarden omschreven. Bij elke standaard geeft het panel zijn bevindingen, overwegingen en oordeel weer. De beoordeling is gebaseerd op de standaarden en criteria zoals beschreven in het Beoordelingskader voor de beperkte Toets nieuwe opleiding van de NVAO (Stcrt. 2016, nr 69458). De beoordeling komt tot stand op basis van een discussie met 'peers' over de inhoud en kwaliteit van de opleiding.

Over de standaarden geeft een visitatiepanel een gemotiveerd oordeel op een driepuntsschaal: voldoet, voldoet ten dele of voldoet niet. Vervolgens geeft het panel een gemotiveerd eindoordeel over de kwaliteit van de opleiding, ook op een driepuntsschaal: positief, positief onder voorwaarden, of negatief.

4.1 Standaard 1: Beoogde leerresultaten

De beoogde leerresultaten passen bij het niveau en de oriëntatie van de opleiding en zijn afgestemd op de verwachtingen van het beroepenveld en het vakgebied en op internationale eisen.

Bevindingen

De Master Healthy Ageing Professional (MHAP) van Fontys Hogescholen (Fontys) beoogt zowel een voltijd als deeltijdopleiding aan te bieden, gericht op maatschappelijke gezondheidsvraagstukken rondom *veroudering* en *vergrijzing*. Door de veroudering en vergrijzing van onze samenleving neemt de vraag aan preventieve maatregelen toe, terwijl het aantal zorg- en welzijnswerkers afneemt. De toenemende vraag aan zorg en duurder wordende behandelingen resulteren in een overbelast zorgstelsel en een stijging van ziektekosten. De MHAP benadert deze maatschappelijke gezondheidsvraagstukken door studenten op te leiden tot *change agents*; een Healthy Ageing Professional (HA-Professional) die het huidige zorgstelsel wil transformeren van een beleid dat zich richt op het oplossen van gezondheidsproblemen en behandelen van ziekten, naar een beleid gericht op het stimuleren van *gezondheid, welzijn en participatie*.

De HA-Professional brengt organisaties en bedrijven uit welzijn, sport en gezondheidssectoren samen waarmee hij mensen aanzet om zelf de regie te nemen over de eigen gezondheid en bij te dragen aan hun participatie in de maatschappij. De HA-Professional heeft een innovatief en onderzoekend vermogen en is toegerust om slimme en creatieve processen, producten en diensten te ontwikkelen, waarmee hij met kleinschalige sociale interventies binnen een snel veranderende omgeving effectieve veranderingen teweeg weet te brengen. Binnen gezondheidsgerelateerde thema's weet de HA-Professional het niveau van de eigen professie en organisatie te overstijgen, te veranderen en te plaatsen in de complexe structuren en verbanden binnen de samenleving en in multidisciplinair perspectief.

Het werkveld

Het informatiedossier beschrijft dat het werkveld in toenemende mate te maken heeft met vraagstukken omtrent duurzame inzetbaarheid van oudere medewerkers, vergrijzing en gezond oud worden en interorganisatorische samenwerking. Dit blijkt uit het regionale arbeidsmarktonderzoek dat Fontys heeft uitgevoerd voor de aanvraag van de macrodoelmatigheidstoets naar de behoefte aan afgestudeerde HA-Professionals.

De behoefte aan afgestudeerde HA-Professionals is voorts bij het werkveld getoetst door het MHAP-competentieprofiel aan de Raad van Advies (RvA) voor te leggen. Deze commissie is speciaal voor de ontwikkeling van de MHAP aangesteld en bestaat uit een afvaardiging van de provincie Noord-Brabant, Philips Healthcare, GGD BZO, Zuidzorg en de zes lectoren die verbonden zijn aan diverse Fontys instituten. Op basis van het MHAP-competentieprofiel stelt de RvA dat de opleiding relevant is voor de functies en het werkveld waar Fontys haar studenten voor opleidt.

Relevante kaders

Het informatiedossier beschrijft dat voor de ontwikkeling van de MHAP gebruik is gemaakt van het Nederlands Kwalificatieraamwerk (NLQF) en de Dublin Descriptoren. Daarnaast is bij de ontwikkeling van de opleiding gekeken naar de *standaard masteropleidingen hogescholen* dat in 2012 door de hbo-raad is opgesteld. Binnen dit kader stimuleert de masteropleiding het vakmanschap van de HA-Professional op een hoger niveau te tillen, door het uitwisselen van theoretische en praktijkgerichte kennis gericht op de eigen professie.

Competenties

De opleiding heeft een zestal competenties geformuleerd die zijn afgeleid van het landelijke *Competentieprofiel Master Healthy Ageing Professional* dat door de Hanzehogeschool Groningen is opgesteld. Deze competenties zijn uitgewerkt in leeruitkomsten en verankerd in het curriculum van de MHAP:

1. Professionele identiteit
2. Kritische kennisopvatting en paradigma's
3. Creativiteit in ontwerpen
4. Leiderschap in innovatieprocessen
5. Inrichten van innovatieprojecten
6. Praktijkgericht onderzoek

De professionele identiteit vormt volgens het informatiedossier de basis voor de change agent. De samenhang van deze zes competenties stelt de professional in staat om zijn rol als change agent optimaal te vervullen. De MHAP van Fontys onderscheidt zich van de andere twee MHAP-opleidingen in Nederland, door richting te geven aan twee maatschappelijke vraagstukken die de opleiding centraal stelt: de transitie van zorg en ziekte naar gedrag en gezondheid; en de vergrijzing van de samenleving. De MHAP legt daarom de nadruk op de competenties *praktijkgericht onderzoek* en *kritische kennisopvatting en paradigma's*. Laatstgenoemde past *evidence informed handelen* toe vanuit de vier wetenschapsgebieden:

- *Gezondheidsbevordering en gedragsverandering in relatie tot veroudering;*
- *Organisatie- en veranderkunde;*
- *Interorganisatorische samenwerking;*
- *Bestuurskunde en sociologie.*

De opleiding benadert Healthy Ageing vanuit deze kennisgebieden op enerzijds het niveau van burger, patiënt of cliënt en anderzijds het niveau van de professional. De student kijkt op het niveau van de burger, patiënt of cliënt naar gezondheid en gedragsverandering in verschillende levensfasen. Op het niveau van de professional richt de student zich op de micro-, macro-, en meso-omgeving van organisaties, waarin respectievelijk organisatie- en veranderkunde, interorganisatorische samenwerking, en bestuurskunde en sociologie aan bod komt.

De opleiding beoogt een realistische weergave te bieden van de dagelijkse praktijk van een HA-Professional, die vooral bestaat uit samenwerking en multidisciplinariteit. De MHAP heeft daarom een *Community of Learners* (CoL) ingesteld. De CoL bestaat uit een groep van zes tot acht studenten die hun kennis en ervaring met elkaar delen over hun individuele projecten; hun gebruikte onderzoeksmethoden en het eigen werkveld.

Eindniveau

In het informatiedossier is voor ieder van de zes landelijke MHAP-competenties het niveau beschreven dat de student dient te beheersen. Hiervoor heeft de opleiding per competentie een CLOTS-schema opgesteld. Dit schema biedt een overzicht van Competenties, Leeruitkomsten, Onderwijseenheden, Toetsing en Studiepunten. Een CLOTS-schema is een hulpmiddel om het competentieprofiel en de bijbehorende leeruitkomsten bij de ontwikkeling van het onderwijs te borgen. Hierdoor stelt Fontys HS zeker dat de opleiding opleidt waartoe het beoogt op te leiden. De opleiding heeft het beoogde masterniveau vastgelegd door de eindkwalificaties van de competenties te vergelijken met het beoogde masterniveau door deze naast het NLQF 7 en de Dublin Descriptoren te leggen.

Internationalisering

De MHAP richt zich met name op veranderingen in zorg en welzijn in de Nederlandse context, maar stimuleert studenten daarbij ook gebruik te maken van internationale perspectieven.

De opleiding stelt studenten verplicht om een internationaal perspectief mee te laten wegen in hun projecten, daarbij gebruik makend van internationale literatuur. De opleiding is voornemens om internationale gasten uit te nodigen die over het zorg en welzijnsdomein in eigen land komen spreken.

De MHAP is ook van plan om studenten een studiereis aan te bieden om de inbedding van internationale perspectieven in de opleiding verder te realiseren. De docenten deelden tijdens de gesprekken met het panel hun idee om iedere student kennis te laten maken met andere stelsels van gezondheidszorg om een goed onderbouwde stelselvergelijking te kunnen maken. De opleiding heeft hiervoor contacten gelegd met onderwijsinstellingen in Zweden en Finland en onderzoekt of het mogelijk is om vanuit Erasmus+ een studiereis voor alle studenten toegankelijk te maken. Indien de studiereis niet mogelijk blijkt, dan overwegen docenten een alternatief door het opzetten van Skype contact met andere studenten in het buitenland.

Overwegingen

De MHAP stelt twee maatschappelijke uitgangspunten centraal: de transitie van zorg en ziekte naar gedrag en gezondheid en de vergrijzing van onze samenleving. Er zijn hierbij zes competenties gedefinieerd die de beoogde eindkwalificaties van de opleiding vormen. Hierin heeft de opleiding een onderscheidende keuze gemaakt door de nadruk te leggen op de competenties *praktijkgericht onderzoek* en *kritische kennisopvatting en paradigma's*. Door het maken van deze onderscheidende keuzes binnen de masteropleiding, creëert de MHAP volgens het panel een duidelijk, helder en sterk profiel, zonder te kort te doen aan de andere beoogde competenties.

Het competentieprofiel sluit volgens het panel logisch aan op de actuele ontwikkelingen binnen het vakgebied, de beoogde eindkwalificaties van de MHAP en de behoeften van het werkveld. De eindkwalificaties zijn goed geformuleerd en passen bij het niveau en de oriëntatie van een professionele hbo-masteropleiding.

De competenties en beoogde inhouden van de MHAP zijn besproken met een afvaardiging van leden van de RvA en een potentiële student. Het panel vindt het prijzenswaardig dat de opleiding tijdens het ontwikkeltraject van de opleiding ook het studentperspectief heeft mee genomen. De RvA onderschrijft het belang van de MHAP in de beroeps- en onderzoekscontext en heeft aansluitende ideeën over de inhoud van de opleiding. Hiermee neemt de RvA volgens het panel een mooie rol in binnen het onderwijsproces van de MHAP. Het panel constateerde tijdens het bezoek dat de gesprekspartners van de RvA terughoudend waren in hun uitingen over het carrièreperspectief van afgestudeerden van voorliggende masteropleiding. Dit maakt het mogelijk minder interessant voor potentiële studenten om deze opleiding te volgen. Het panel stelt voor om de omvang van het huidige werkveld en de RvA te verruimen door ook te kijken bij kennisorganisaties en adviesbureaus.

Het panel concludeert dat de beoogde leerresultaten passen bij het niveau en oriëntatie van de opleiding en aansluiten op het werkveld. Op basis hiervan oordeelt het panel dat deze standaard voldoet.

Conclusie: Voldoet

4.2 Standaard 2: Onderwijsleeromgeving

Het programma, de onderwijsleeromgeving en de kwaliteit van het docententeam maken het voor de instromende studenten mogelijk de beoogde leerresultaten te realiseren.

Bevindingen

De MHAP heeft een omvang van 60 EC en kent zowel een voltijd- als een deeltijdopleiding.

Voltijdstudenten worden verondersteld de MHAP in één studiejaar af te ronden en volgen vier periodes van tien onderwijsweken per periode. Deeltijdstudenten ronden de opleiding in twee studiejaar af in vier periodes van twintig onderwijsweken.

Het curriculum

Het programma van zowel de voltijd- als de deeltijdopleiding bestaat uit vier onderwijsperiodes of ook wel modules van 15 EC per module. De modules bestaan ieder uit een van de vier projectfasen: *signaleren en analyseren; ontwerpen; uitvoeren; en bestendigen*. In de vier fases die de student doorloopt, blikt hij telkens weer terug op eerder genomen stappen die hij dient te heroverwegen indien dit het project ten goede komt. De student houdt zijn persoonlijke en professionele ontwikkelingen bij in een digitaal portfolio, waarin docenten de student regelmatig van feedback voorzien.

Module 1: begrijpen van Healthy Ageing vraagstukken

De eerste module legt de basis voor het verrichten van praktijkgericht onderzoek. De student start bij het signaleren van een probleem dat betrekking heeft op Healthy Ageing. Vervolgens analyseert de student het probleem vanuit verschillende invalshoeken met behulp van literatuuronderzoek, gesprekken met diverse stakeholders binnen het eigen werkveld en door de multidisciplinaire input vanuit de CoL. Gedurende dit proces leert de student zijn probleem bij te stellen en aan te scherpen, waarna hij aan het einde van de module een theoretisch onderbouwde vraag kan formuleren. Deze vraag vormt de basis van het projectvoorstel. Volgens de docenten vangen studenten deze module aan met een praktijkopdracht waarin ze een gebiedsanalyse uitvoeren binnen de stad Eindhoven die zich kenmerkt door de grote verschillen in sociaaleconomische status, etniciteit en leeftijdsgroepen. Studenten gaan hiervoor de wijk in waar ze leren observeren; mensen uit de wijk interviewen; waarna ze de interventies van de verschillende overheden onderzoeken. Studenten maken hierdoor kennis met diverse structuren en verhoudingen binnen complexe organisaties, bedrijven en overheden.

Module 2: Aanpakken van Healthy Ageing vraagstukken

De ontwerpfase volgt logisch op de analyse ten behoeve van het projectvoorstel uit module 1. Tijdens de tweede module onderzoekt de student welke mogelijkheden er zijn om de situatie te beïnvloeden. Studenten stellen tijdens de ontwerpfase een goed gestructureerd en onderbouwd onderzoeksplan op, gericht op het uitvoeren van de beoogde innovatie. De student experimenteert tijdens deze module met onderzoeksmethoden en –vormen en kan bij nieuwe, innovatieve processen, onderzoeksmethoden toepassen gericht op design thinking en actieonderzoek. De student zal in deze module veel samenwerken met studenten en docenten binnen de CoL en met stakeholders binnen de eigen organisatie en daarbuiten. De student rondt deze module af door een keuze te maken voor de best passende methode en vorm voor zijn project en deze te beschrijven in zijn onderzoeksontwerp en veranderplan.

Module 3: Healthy Ageing vraagstukken onderzoeken

De uitvoeringsfase richt zich op het ontwikkelen van de innovatie die de student in de tweede module heeft vormgegeven en het bewerkstelligen van de beoogde transitie in de eigen organisatie. De student dient de innovatie in een realistische setting uit te voeren; in co-creatie met belangrijke stakeholders. De student past tijdens de uitvoeringsfase actieonderzoek toe; monitort processen; en beschrijft het uitgevoerde onderzoek in een onderzoeksverslag.

Module 4: implementeren van Healthy Ageing innovaties

De bestendigingsfase bestaat uit het inbedden van de innovatie in de organisatie. Hierbij houdt de student rekening met bestaande organisatiestructuren en culturen van de betrokken organisaties. Daarnaast onderzoekt de student of de innovatie ook buiten het netwerk kan worden verspreid en geïmplementeerd. De student sluit de bestendigingsfase af door middel van een implementatieplan en een projectpresentatie.

De opleiding wil de HA-Professional opleiden tot change agent die over een innovatief vermogen beschikt. De opleiding heeft in het ontwerp van de opleiding een keuze gemaakt om innovatie te integreren in het praktijkgericht onderzoek en niet expliciet als een aparte leerlijn uit te werken. Tijdens het bezoek stelde het panel vragen aan de docenten over de beoogde aanpak om innovatief vermogen aan te leren en of er binnen het programma plaats is voor sociale innovatie. Volgens de docenten zullen studenten zich vooral richten op de toepassing van innovatie, maar wel pas nadat ze de theoretische

concepten en modellen leren kennen die achter innovatie zitten. De docenten onderstreepten dat innovatie zich laat vertalen in *anders denken*. Hierdoor wordt innovativiteit al vormgegeven door het overbrengen van een methode vanuit een organisatie naar een andere organisatie. Aangezien het onmogelijk is om te innoveren zonder belanghebbenden bij de innovatie te betrekken, benadrukten de docenten en het werkveld tijdens de panelgesprekken bovendien dat innovatie vrijwel altijd sociale innovatie betreft en het juist ook kan gaan om kleine innovaties of veranderingen.

Community of Learners (CoL)

Studenten worden bij de start van de opleiding ingedeeld in een *Community of Learners* (CoL). De CoL bestaat uit een groep van zes tot acht studenten die hun kennis en ervaring met elkaar delen over de eigen projecten; hun onderzoeksmethoden voor deze projecten; en het eigen werkveld. De CoL komt wekelijks bijeen en is een ondersteunende leerlijn waaraan geen studiepunten zijn gekoppeld.

De MHAP verwacht een multidisciplinaire instroom van studenten, met diversiteit in leeftijd, loopbaan en organisatie. Hiermee beoogt de opleiding dat professionals binnen de CoL hun eerder verworven kennis, kunde en vaardigheden kunnen verdiepen en verbreden. Vanuit de eigen beroepscontext leert de student theorie en praktijk te verbinden en elkaars professionele taal en gebruiken te kennen. Tijdens het bezoek stelde het panel vragen over de strategie van de opleiding indien de beoogde diversiteit niet wordt bereikt. De representanten van de opleiding hebben voor dit scenario een aantal strategieën uitgedacht. Bij een vrij homogene instroom zal de CoL een *Community of Practice* worden door experts uit het veld te laten komen. Daarnaast zullen dan de lectoraten onderdeel van het onderwijs gaan uitmaken. Een van de gesprekspartners bood daarnaast nog inzicht in het feit dat kruisbestuiving al snel plaatsvindt. Als voorbeeld werd gesteld dat twee pas-afgestudeerde studenten met dezelfde bacheloropleiding, alsnog door verschillende specialisaties in de minor en verschillende afstudeerrichtingen zeer uiteenlopende kennis kunnen hebben en waardevolle inzichten kunnen inbrengen.

Didactiek

Het beoogde onderwijsmodel van de opleiding is *High Impact Learning that Lasts* (HILL). Studenten doen volgens dit model vooral kennis op wanneer zij leren tijdens het verrichten van een prestatie. Om over te gaan tot die prestatie, dient de student de urgentie te voelen dat er een daadwerkelijk probleem is dat hij wil oplossen. De opleiding stuurt de student daarom op onderzoek uit in de stad Eindhoven zodat hij inzicht krijgt in wat er in een gebied speelt. De zeer gemêleerde populatie in deze technische stad, kent per wijk uiteenlopende vraagstukken. Studenten observeren de wijk, interviewen de bewoners en monitoren de wijze waarop overheden interveniëren. Belangrijke voorwaarden voor HILL zijn dat de student de eigen regie (*learner control*) heeft; samenwerkt met studenten en docenten; wordt gecoacht door docenten; actief leert en kennis deelt; afwisselt tussen formeel en informeel leren; en wordt getoetst door middel van een evenwichtig toets- en assessmentinstrumentarium. Docenten stelden tijdens het panelgesprek dat de opleiding in lijn met dit onderwijsconcept studenten in de eerste fase van de opleiding begeleidt door de grootte van de opleiding op te splitsen in overzichtelijke onderdelen. In de loop van de opleiding pakt de student in toenemende mate de eigen regie over zijn leerproces. De keuze voor het bieden van extra begeleiding bij de start van de opleiding is ontstaan uit de ervaringen van de MHAP in Groningen waar zowel voltijd- als deeltijdstudenten moeite hadden met de - voor vele - grote transitie naar een hbo-masteropleiding.

Instroom

De MHAP beoogt de kennis en kunde van de zorgprofessional te versterken en te verdiepen en doet dit onder meer door de opleiding in zowel een voltijd variant (gericht op recent afgestudeerde alumni) als een deeltijd variant (gericht op professionals) aan te bieden. Voor beide varianten dient de student een bachelor graad te hebben behaald in de gezondheidszorg, welzijn en/of sport, maar hoeft daarbij geen relevante werkervaring te hebben in een van de sectoren. De keuze voor het aanbieden van zowel een voltijd- als een deeltijdvariant komt voort uit een advies van de Hanzehogeschool Groningen. Volgens het opleidingsmanagement is het in Groningen heel waardevol gebleken om ervaren met onervaren studenten bij elkaar te plaatsen. De voltijdstudenten kunnen veel leren van de (levens)ervaring van deeltijdstudenten, terwijl ze vanuit hun onervarenheid met zeer verrassende ideeën kunnen komen.

Zodoende kunnen de voltijd- en deeltijdstudenten elkaar aansteken om situaties vanuit een ander perspectief te bekijken. Tijdens de gesprekken met het opleidingsmanagement leerde het panel dat de MHAP casussen zal ontwikkelen waarin deze twee groepen professionals samenkomen om hun kennis en kunde te versterken en te verdiepen.

De toelatingsprocedure van de MHAP bestaat volgens het informatiedossier uit het opsturen van een motivatiebrief waarin de student zijn motivatie en zijn projectidee en beoogde opdrachtgever beschrijft. Verder dient de student relevante diploma's of EVC-bewijzen en de bijbehorende cijferlijsten toe te sturen. Een toelatingscommissie controleert op basis van de ingezonden stukken of de aspirant student toelaatbaar is en of hij zijn projectidee voldoende uiteen heeft weten te zetten. De student wordt bij een positief oordeel uitgenodigd voor een intakegesprek. Tijdens de intake onderzoekt de MHAP de match tussen de aspirant student en de opleiding en kijkt daarbij naar de presentatie van de aspirant over zijn projectidee en opdrachtgever en stelt daarnaast vragen over zijn motivatie; verwachtingen; competenties; en de inhoud en vakken van zijn afgeronde bachelor. De bevindingen uit het intakegesprek worden in het digitale portfolio opgenomen. Het projectidee dat de student tijdens de intake heeft gepresenteerd wordt in principe ook daadwerkelijk in de projectlijn uitgevoerd.

Het docententeam

Het docententeam van de opleiding bestaat uit vijf tot zeven kerndocenten en vakspecialistische docenten. Docenten zijn minimaal in het bezit van een BKO of vergelijkbaar. Daarnaast stelt de MHAP aan het gehele team van kerndocenten diverse criteria waarbij niet iedere individuele docent aan alle criteria hoeft te voldoen. Zo moeten kerndocenten een achtergrond hebben in de gezondheidszorg, voeding, welzijn of sport en moet het team bestaan uit minimaal 50% gepromoveerde of promoverende docenten. Iedere docent dient minimaal 0,4 FTE werkzaam te zijn bij de MHAP en ervaring te hebben in het opleiden en begeleiden van studenten op masterniveau, verandertrajecten in zorg en welzijn en/of het opstarten van nieuwe organisatiestructuren. De MHAP vraagt van haar kerndocenten dat zij een bijdrage leveren aan onderwijs, de organisatie en de profilering van de opleiding. Daarnaast dient er een koppeling te zijn vanuit het kernteam met lectoraten vanuit de betrokken Fontys instituten en dienen kerndocenten over aantoonbare kennis te beschikken op het gebied van onderzoeksmethoden, veranderkunde, gedragsverandering, leiderschap, brede zorg/welzijn domein, netwerken, samenwerken en/of design/innovatietechnieken. Tot slot verwacht de MHAP dat de docenten in het kernteam betrokken zijn bij internationale (onderzoeks-) projecten en netwerken.

Naast de kerndocenten zullen ook andere docenten onderwijs verzorgen. Te denken valt aan docenten die vanuit een bepaald specialisme in de flankerende lijn onderwijs verzorgen. Zij dienen aan dezelfde voorwaarden te voldoen, met uitzondering van het inzetcriterium van minimaal 0,4 FTE.

Uit de gesprekken met het opleidingsmanagement en de docenten, maakt het panel op dat de MHAP verschillende middelen inzet voor de ontwikkeling van de opleiding en het docententeam. Zo heeft de opleiding voor de ontwikkeling van de MHAP twee projectleiders (in totaal 1,4 FTE) aangesteld die elkaar in kennis en kunde versterken. De opleiding heeft voor de projectleiders en kerndocenten voldoende uren vrijgemaakt om de ontwikkeling van de opleiding te kunnen realiseren. Daarnaast stimuleert de opleiding de integratie van het HILL-concept in de ontwikkeling van het onderwijs en tijdens de dagelijkse praktijk.

De MHAP stelt tevens professionaliseringsuren beschikbaar. Door het inzetten van deze uren kunnen docenten zich verder didactisch bekwamen in bijvoorbeeld het HILL-concept, of het doorlopen van een BKE-traject.

Lectoren en lectoraten

Voor de verdere professionalisering van het praktijkgericht onderzoek binnen de MHAP betreft de opleiding lectoren en lectoraten van de zes instituten van Fontys Mens en Maatschappij. Het informatiedossier beschrijft dat de lectoraten op drie verschillende manieren participeren in de MHAP. De eerste manier is door studentprojecten waar mogelijk te koppelen aan een lectoraat. Daarnaast betreft de MHAP lectoraten bij de ontwikkeling van het onderwijs en de toetsing. En tot slot nodigt de

opleiding de lectoraten uit bij de jaarlijkse netwerkbijeenkomst. Zo wisselen lectoraten, docenten en studenten kennis met elkaar uit en dragen de lectoraten bij aan het borgen van het eindniveau van de master door onder andere kalibreersessies met lectoraten te organiseren.

Onderwijsvoorzieningen

In het informatiedossier staan de standaardfaciliteiten van Fontys Sporthogeschool beschreven (FSH). De MHAP stelt werklokalen beschikbaar voor studenten om onder begeleiding van docenten samen te werken aan projecten; of om samen te komen in de CoL. Ieder lokaal is voorzien van IT-faciliteiten, waarvan een deel is toegerust met beamers of Smartboards. Studenten kunnen via hun eigen laptops gebruik maken van Eduroam en de digitale leeromgeving Fontys Connect. Daarnaast krijgen studenten een standaard online pakket applicaties zoals OneDrive en Office365 MS Project. Andere programma's zoals SPSS zijn op de desktops van de Fontys instituten beschikbaar. FSH is verder uitgerust met een mediatheek die beschikt over een fysiek aanbod aan boeken; digitale nationale en internationale journals; en een aanbod in apparatuur zoals camera's en voicerecorders. Studenten kunnen bovendien gebruik maken van het sportlab en de sportfaciliteiten van FSH. Tot slot faciliteert de MHAP studieloopbaanbegeleiding door wekelijkse contactmomenten tussen docenten en studenten in de CoL en studenten. Dit is geen apart studieonderdeel. De studieloopbaanbegeleider en andere docenten kunnen de studievoortgang van studenten monitoren in het Studievolsysteem *ProgRESSS*. Studenten hebben binnen ProgRESSS ook zelf inzicht in de voortgang van hun studie.

Overwegingen

Het panel concludeert dat de beoogde eindkwalificaties van de MHAP adequaat zijn vertaald naar de leerdoelen van het programma. De opleiding heeft een samenhangend curriculum met een sterke opbouw van modules. Volgens het panel voorziet het curriculum in een mooi pallet aan praktijkgerichte, performancegerichte en kennisgerichte componenten binnen de vier modules waarin de leeruitkomsten zijn verweven. De student verricht relevant praktijkgericht onderzoek vanuit de actuele beroepspraktijk en richt zich daarbij op de kennisgebieden rondom veroudering en vergrijzing. Het panel is onder de indruk over de visie van de opleiding omtrent innovatie en de wijze waarop de opleiding studenten laat kennismaken met praktijkgericht innovatief onderzoek binnen de wijk. Door te richten op sociale innovatie hanteert de opleiding volgens het panel een realistisch perspectief.

Het programma van de MHAP is ingericht op een diverse instroom gericht op de kruisbestuiving binnen de CoL tussen studenten en docenten met uiteenlopende ervaring vanuit diverse disciplines. Het panel waardeert dat de opleiding nadenkt over strategieën indien de beoogde diversiteit niet wordt bereikt. Daarnaast is het panel overtuigd door het voortschrijdend inzicht van de gesprekspartners dat kruisbestuiving zelfs al kan plaatsvinden onder twee pas-afgestudeerde studenten met dezelfde bacheloropleiding met verschillende specialisaties in de minor en verschillende afstudeerrichtingen. Voor de deeltijdstudenten die in de regel minder flexibel zijn, ziet het panel nog wel een uitdaging voor een effectieve uitvoering van de CoL. Het panel adviseert de opleiding om goed na te denken over de inrichting van de CoL voor deze studentengroep.

Het onderwijsconcept HILL lijkt volgens het panel goed ingebed. Het panel apprecieert de opbouw van het programma dat bij aanvang is ingericht op een goede begeleiding van de student, waarna de student in toenemende mate de eigen regie pakt op zijn leerproces. Volgens het panel faciliteert de opleiding hiermee een groeiproces waarin de student niet aan zijn lot wordt overgelaten.

Het panel heeft tevens kennisgenomen van de intakeprocedure en is van mening dat deze procedure goed is ingericht. Het panel adviseert wel om het werkveld bij de intake te betrekken, waardoor de opleiding de student nog meer raakvlakken en draagvlak kan bieden.

Het ondersteunende digitale portfolio dat het panel van een andere Fontysopleiding heeft gezien is volgens het panel een mooi vormgegeven instrument waarin de student zijn ontwikkelingen bijhoudt en wat door zowel de docent als de student kan worden gemonitord. De technische mogelijkheden zijn naar de mening van het panel hoopgevend voor de ontwikkeling van het digitale portfolio van de MHAP.

Het panel is zeer te spreken over het enthousiaste en wetenschappelijk onderlegde docententeam en de ondersteunende stafmedewerkers. Het sterke wetenschappelijke fundament van het docententeam is een mooi goed, hoewel het panel wel aanbeveelt om in de loop van de jaren ook docenten aan te trekken die de praktijkcomponent voldoende kunnen borgen en die de verandering in domeinoverstijgende vakgebieden kunnen bewerkstelligen. Hierin ziet het panel ook een rol weggelegd voor de RvA. Tot slot is het panel overtuigd van het zelfontwikkeland vermogen van de MHAP, gezien het incorporeren van interne en externe best practices.

Het panel concludeert dat de onderwijsleeromgeving van de opleiding het mogelijk maakt om de beoogde leerresultaten te realiseren en beoordeelt dat deze standaard voldoet.

Conclusie: Voldoet

4.3 Standaard 3: Toetsing

De opleiding beschikt over een adequaat systeem van toetsing.

Bevindingen

Het panel heeft tijdens het bezoek gesprekken gevoerd met de Examencommissie. Daarnaast heeft het panel het *Toetsbeleid Fontys Sporthogeschool – Master Healthy Ageing Professional* bestudeerd dat aansluit op het Toetsbeleid van de FSH. In lijn met het toetsbeleid van de MHAP, bestaat de basis van het onderwijs- en toetsprogramma uit het opleidingsprofiel en de daaruit afgeleide competenties, leerdoelen en passende toetsing die een coherent geheel dienen te vormen.

Kwaliteitsborging

Voor iedere module en bijbehorende toetsen zijn de inhoud en randvoorwaarden uitgewerkt in beoordelingscriteria, rubrics of scoringsmodellen. Het docententeam is verantwoordelijk voor de ontwikkeling en beoordeling van toetsen. Iedere toets wordt dan ook door vakinhoudelijk deskundige docenten ontwikkeld waarbij ook de curriculumcommissie wordt betrokken. De Examencommissie is vanuit zijn wettelijke taak onder meer verantwoordelijk voor de borging van de toetskwaliteit, het eindniveau, en het benoemen van examinatoren. Zowel het docententeam als de Examencommissie zien erop toe dat de toetsen voldoen aan de kwaliteitsstandaarden ten aanzien van de volledigheid, validiteit, betrouwbaarheid en transparantie van toetsen. De beoordeling van de toetsen vindt altijd door twee beoordelaars plaats: een begeleidend docent en een onafhankelijke beoordelaar. Bij de Masterproefonderdelen vindt de beoordeling plaats door twee onafhankelijke beoordelaars. De borging van deskundigheid van de examinatoren vindt plaats via de Basis Kwalificatie Examinering (BKE). Daarnaast is de opleiding voornemens om kalibratiesessies te organiseren tussen docenten onderling, gericht op het professionaliseren van docenten, het valideren van toetsen en het verhogen van de interbeoordelaarheid.

Om de kwaliteit van het onderwijs, de toetsing, de beoordelingsinstrumenten en de beoordelaars te blijven borgen, evalueren docenten en examinatoren na ieder thema op basis van studentevaluaties de voorgaande periode. Studenten zijn hierbij niet direct betrokken, zij kunnen input leveren via de Opleidingscommissie. De uitkomst van iedere evaluatie kan aanleiding zijn om de inrichting van het onderwijs of de beoordeling bij te stellen op een daarvoor geschikt moment.

Toetsvormen

De opleiding maakt een onderscheid tussen producten, performance assessments en kennistoetsen. In zowel module 1 als 2 toetst de opleiding een product (7,5 EC) en een kennistoets (7,5 EC). In de twee laatste modules toetst de opleiding in beide modules een product (10 EC), en een performance assessment (5 EC). Producten en performance worden getoetst aan de hand van Rubrics. Kennis wordt getoetst door een schriftelijke kennistoets met open vragen gericht op weten en toepassen uit de piramide van Miller.

Het *beroepsproduct* (module 1, 2, 3 en 4) bestaat altijd uit een schriftelijk verslag over het onderzoek dat de student in de betreffende projectfase heeft verricht. Tijdens de *scriptieverdediging* (module 3) verdedigt de student zijn onderzoek en reflecteert hij met behulp van zijn portfolio op zijn

ontwikkelingsproces. In module 4 vindt een *presentatie* plaats waarin de student zichzelf presenteert als Healthy Ageing Professional aan de opdrachtgever en andere betrokken stakeholders. Deze presentatie is de afsluiting van de master en ook van het traject van de professionele ontwikkeling binnen de master.

Visie op toetsing

Het toetsprogramma van de MHAP vormt volgens het informatiedossier en de Examencommissie een samenhangend geheel waarin studenten binnen de CoL frequent terugblikken op de eigen ontwikkeling. De MHAP zet toetsing in om sturing te geven aan het leerproces van de student door hem inzicht te bieden in de vorm en inhoud van de toetsing van leerarrangementen en hem naar aanleiding van de toetsing aanknopingspunten te bieden voor zijn verdere ontwikkeling. De opleiding biedt hiermee transparantie in de leerdoelen die de student dient te behalen, de wijze van toetsing; het moment waarop toetsing plaatsvindt; moment van herkansingsmogelijkheden en de beoordelingscriteria die de MHAP hanteert. Hiermee is toetsing een integraal onderdeel van het leerproces, bestaande uit formatieve en summatieve toetsing. De MHAP beschrijft in het informatiedossier dat de opleiding de algemene principes van programmatisch toetsen volgt. Tijdens het bezoek heeft het panel verzocht om inzage van de beoordelingsformulieren. De opleiding kon op het moment van het bezoek echter slechts een formulier overhandigen, waardoor het panel niet goed heeft kunnen afleiden of de principes van programmatisch toetsen daadwerkelijk worden gevolgd.

Iedere module bestaat uit twee verspreide summatieve toetsmomenten. Volgens de Examencommissie beoogt de opleiding hiermee de studiedruk te spreiden. Bovendien wordt hiermee bij het eerste toetsmoment inzichtelijk of de student de competenties bezit, waarna de opleiding na enkele weken opnieuw toetst in hoeverre de student de kennis die hij tijdens het eerste toetsmoment heeft opgedaan kan toepassen en/of heeft vergroot tijdens het tweede toetsmoment. De MHAP wil hiermee de summatieve toetsing betekenisvol inrichten, met formatieve feedbackmomenten over de ontwikkeling van de student die worden vastgelegd in het portfolio. Volgens de Examencommissie pakt de student hierdoor veel meer de regie over zijn leerproces doordat hij weet wat hem nog te doen staat.

Overwegingen

Het toetsbeleid van de MHAP is ontleend aan het Toetsbeleid van Fontys Sporthogescholen. Het panel meent dat het beleid rondom toetsing helder en formeel goed is geregeld. De geformuleerde beroepsproducten, performance assessments en kennistoetsen en de mix van toetsvormen bieden volgens het panel een mooie invulling van toetsing om de beoogde competenties te behalen en te borgen. Het panel is tevens positief over de beoogde beoordeling middels het vierogenprincipe en de kalibreersessies onder docenten, lectoren en de MHAP teams van de Hanzehogeschool en De Haagse Hogeschool.

Het panel heeft tijdens het bezoek aan de MHAP de opzet van de vier modules bestudeerd, waarin per module de leerdoelen en toetsvormen staan beschreven. Voor het praktijkgericht onderzoek van module 1 had de opleiding het beoordelingsformulier van het schriftelijk onderzoeksvoorstel ter bestudering aan het panel voorgelegd. De overige toetsformulieren waren op het moment van het bezoek nog niet uitgewerkt. Het ontbreken van deze formulieren heeft als resultaat dat het panel niet goed heeft kunnen afleiden of de principes van programmatisch toetsen daadwerkelijk worden gevolgd en of het beoogde masterniveau wordt behaald. Hoewel in de ogen van het panel in de CLOTS alle competenties voldoende zijn gedekt met de beoogde toetsen, is het momenteel voor aspirant studenten niet helder welke eisen de opleiding aan de toetsing stelt en waarop de student wordt beoordeeld.

Om voldoende zicht te kunnen krijgen over de inhoud en beoordeling van de af te nemen toetsen, stelt het panel een voorwaarde voor het verkrijgen van een positief paneladvies. Het panel stelt deze voorwaarde op basis van de prettige en open gesprekken met de representanten van de opleiding; de zorgvuldig uitgewerkte competenties, leerdoelen en leeruitkomsten; en het schematische overzicht waarin de beoogde eindkwalificaties zijn gekoppeld aan NLQF7 en de Dublin Descriptoren.

Gezien de huidige uitwerking van het programma en de toetsing heeft het panel vertrouwen dat de opleiding tegemoet komt aan de gestelde voorwaarde. Om aan de voorwaarde tegemoet te komen dient de opleiding uiterlijk 1 juni 2019 de toetsformulieren van alle producten, performance assessments en kennistoetsen én de volledig uitgewerkte rubrics aan te leveren. De volledig uitgewerkte toetsformulieren dienen akkoord bevonden te zijn door de Examencommissie en voorzien van eventuele opmerkingen van de commissie. Als context voor de toetsformulieren wenst het panel tevens de uitgewerkte modules in te zien in de definitieve vorm.

Het panel concludeert op basis van het bovenstaande dat de toetsing ten dele voldoet.

Conclusie: Voldoet ten dele

4.4 Graad en CROHO-onderdeel

Het panel adviseert om de volgende graad aan de opleiding toe te kennen: Master of Science. Het panel adviseert het volgende CROHO-onderdeel voor de opleiding: Gezondheidszorg.

4.5 Algemene conclusie over de kwaliteit van de opleiding

De kwaliteit van de nieuwe opleiding is positief onder voorwaarden. Het panel stelt de voorwaarde dat de opleiding uiterlijk 1 juni 2019 de volledig uitgewerkte toetsformulieren en rubrics van alle toetsvormen van de hbo-masteropleiding aan hen voorlegt ter beoordeling.

Het panel heeft op basis van het informatiedossier en het bezoek aan de locatie van Fontys Sporthogeschool in Eindhoven een goed beeld kunnen krijgen van de opleiding. Volgens het panel is de MHAP een zeer waardevolle opleiding die voorziet in een behoefte aan professionals die zijn toegerust om op multidisciplinaire en innovatieve wijze verouderings- en vergrijzingsvraagstukken op te lossen. De representanten van de opleiding delen een duidelijke en doorleefde visie op het onderwijsprogramma van de MHAP. Het enthousiaste en betrokken team van de MHAP heeft volgens het panel aangetoond dat het in staat is om keuzes te maken en focus te leggen. De opleiding wordt breed gedragen en het panel heeft voldoende bewijs gezien dat de opleiding zich zal blijven doorontwikkelen. Bovendien vertrouwt het panel op de kwaliteitszorg van de opleiding vanwege de kwaliteitsszorgsystemen die door de instellingsaccreditatie van Fontys zijn geborgd.

4.6 Voorwaarden en aanbevelingen

De kwaliteit van de nieuwe opleiding is positief onder voorwaarden. Deze voorwaarden betreffen het aanleveren van de volledige uitwerking van de toetsformulieren van alle producten, performance assessments en kennistoetsen en de volledig uitgewerkte rubrics. De volledig uitgewerkte toetsformulieren dienen gemandateerd te zijn door de Examencommissie en voorzien van eventuele opmerkingen van de commissie. Als context voor de toetsformulieren wenst het panel daarbij de definitief uitgewerkte modules hiervoor in te zien.

Naast de voorwaarden doet het panel ook enkele aanbevelingen. Hieronder staan de aanbevelingen van het panel die in dit rapport zijn gedaan:

- Een intensievere samenwerking met het werkveld door het werkveld bij het intakegesprek actief te betrekken om een sterke interactie te bewerkstelligen.
- Het panel stelt voor om de omvang van het huidige werkveld en de RvA te verruimen door ook te kijken bij kennisorganisaties en adviesbureaus.
- Voor de deeltijdstudenten die in de regel minder flexibel zijn, ziet het panel nog een uitdaging voor een effectieve uitvoering van de CoL. Het panel adviseert de opleiding om goed na te denken over de inrichting van de CoL voor deze studentengroep.

Het op de langere termijn aantrekken van docenten die het praktijkcomponent voldoende kunnen borgen en die de verandering in domeinoverstijgende vakgebieden kunnen bewerkstelligen. Hierin ziet het panel ook een rol weggelegd voor de RvA.

5 Overzicht oordelen

Standaard	Oordeel
<u>Beoogde leerresultaten</u> <i>Standaard 1: De beoogde leerresultaten passen bij het niveau en de oriëntatie van de opleiding en zijn afgestemd op de verwachtingen van het beroepenveld en het vakgebied en op internationale eisen.</i>	Voldoet
<u>Onderwijsleeromgeving</u> <i>Standaard 2: Het programma, de onderwijsleeromgeving en de kwaliteit van het docententeam maken het voor de instromende studenten mogelijk de beoogde leerresultaten te realiseren.</i>	Voldoet
<u>Toetsing</u> <i>Standaard 3: De opleiding beschikt over een adequaat systeem van toetsing.</i>	Voldoet ten dele
<u>Gerealiseerde leerresultaten</u> <i>Standaard 4: De opleiding toont aan dat de beoogde leerresultaten zijn gerealiseerd.</i>	Positief onder voorwaarden
Algemene conclusie	Voldoet

Bijlage 1: Samenstelling panel

- Voorzitter: Prof.dr. Lieven Danneels (voorzitter), hoogleraar Revalidatiewetenschappen en Kinesithérapie, vice decaan onderwijs en onderwijsdirecteur, Faculteit Geneeskunde en Gezondheidswetenschappen, Universiteit Gent;
- Leden:
  - Dr. Freek De Meere, hoofd van de onderzoeksgroep Sociale vitaliteit en veiligheid aan het Verwey-Jonker Instituut;
  - Drs. Willemijn Baken, directeur Kenniscentrum Sport. Opgeleid als danser, bewegingswetenschapper en pedagoog;
  - Karen Kotten-Lips MSc., hoofddocent aan de opleiding Voeding en Diëtetiek (verantwoordelijk voor toetsing en didactiek) aan de Hogeschool van Arnhem en Nijmegen;
- Student-lid: Ilse Wissink BSc, studente Master Geneeskunde, Universiteit van Amsterdam.

Alle panelleden hebben een onafhankelijkheids- en onpartijdigheidsverklaring ingevuld en ondertekend.

Het panel werd bijgestaan door Anke Schols, beleidsmedewerker NVAO, als procescoördinator en door Yvet Blom als secretaris.

Bijlage 2: Programma locatiebezoek

Het panel heeft een bezoek gebracht aan de locatie op 5 december 2018

Locatie: Fontys Sporthogeschool Eindhoven

Programma:

08.30 – 09.30 Meeting of the panel and study of documents (private)

09.30 – 10.15 Session 1 – Program management

10.15 – 10.30 Short break

10.30 – 11.30 Session 2 – Teaching staff (incl. admissions, education committee)

11.30 – 11.45 Short break

11.45 – 12.30 Session 3 – Members of the Board of Examiners (examencommissie)

12.30 – 13.00 Lunch panel and study of documents

13.00 – 13.45 Session 4 – Members of the professional field / external advisors

14.00 – 15.30 Committee deliberations

15.30 – 15.45 Brief feedback by chairman of the committee (or earlier if possible)

Bijlage 3: Overzicht van bestudeerde documenten

Informatiedossier opleiding/instelling

- Informatiedossier Toets Nieuwe Opleiding (deel 1)
- Competentieprofiel Master Healthy Ageing Professional
- Curriculumplan Master Healthy Ageing Professional
- CLOTS Schema voor de Master Healthy Ageing Professional
- Opleidingsspecifiek deel van het Studentenstatuut inclusief de onderwijs- en examenregeling 2018-2019 van de masteropleiding
- Toetsbeleid Fontys Sporthogeschool - Master Healthy Ageing Professional
- Besluit macrodoelmatigheid hbo master Healthy Ageing
- Competentieprofiel, Curriculum & Toetsing
- Module 1: Begrippen van Healthy Ageing vraagstukken
- Module 2: Aanpakken van Healthy Ageing vraagstukken
- Module 3: Healthy Ageing vraagstukken onderzoeken
- Module 4: Implementeren van Healthy Ageing innovaties
- Beoordelingsformulier praktijkgericht onderzoek Module 1
- CV's lectoren en docenten kernteam MHAP

Documenten beschikbaar gesteld tijdens locatiebezoek:

- Toetsbeleid Fontys Sporthogeschool - Master Healthy Ageing Professional
- Toetsprogramma MHAP

Overige documenten

- Vakliteratuur en overig studiemateriaal

Bijlage 4: Lijst met afkortingen

ba	bachelor
EC	European Credits (studiepunten)
Hbo	hoger beroepsonderwijs
ma	master
NVAO	Nederlands-Vlaamse Accreditatieorganisatie
wo	wetenschappelijk onderwijs
	etc. in alfabetische volgorde

Het adviesrapport is tot stand gekomen in opdracht van de NVAO met het oog op beperkte toetsing van de nieuwe opleiding hbo-master Healthy Ageing Professional van de Fontys Hogescholen.

Aanvraagnummer: 007127

Nederlands-Vlaamse Accreditatieorganisatie
Accreditation Organisation of the Netherlands and Flanders

Parkstraat 28 • 2514 JK Den Haag
P.O. Box 85498 • 2508 CD The Hague
The Netherlands

T +31 (0)70 312 23 00
E info@nvao.net
www.nvao.net